



STICHTING PLATFORM APPÈL KERK EN ISRAËL

om stem te geven aan de kerkelijke opdracht tot onopgeefbare
verbondenheid met het volk Israël

Nieuwsbrief 27, januari 2017

Inleiding

Als Stichting hebben we een bewogen jaar 2016 achter ons. We hebben *afscheid* moeten nemen van Meindert Leerling, die ernstig ziek is geworden. Dat heeft allereerst voor hem en zijn geliefden veel impact gehad en nog. Maar zeker ook voor onze organisatie. U heeft daarover in een eerdere Nieuwsbrief kunnen lezen. Gelukkig hebben we na enkele maanden iemand gevonden die ons bestuur is komen versterken. De plek van Meindert is ingenomen door *thr. Rijk Roelofse* op voordracht van Meindert zelf. We zijn hem daar dankbaar voor. Want in Rijk Roelofse hebben we een ervaren bestuurder binnen mogen halen. Jaren was hij beleidsmedewerker van het CNV. Hij is secretaris van het blad Kerk en Israël Onderweg en al vele jaren actief betrokken bij de Provinciale Werkgroep Zuid-Holland. We zijn blij dat hij bereid was om onze geleerden te komen versterken en wensen hem in ons midden een mooie tijd toe.

In deze nieuwsbrief treft u verschillende artikelen aan. Allereerst *de aankondiging* voor de nieuwe jaarlijkse *landelijke dag*, die dit keer op 7 maart in Arnhem zal worden gehouden.

U vindt ook het artikel van *rabbijn Sacks* over het steeds terugkerende virus dat we antisemitisme noemen.

We blikken terug op een zeer geslaagde studiedag in Den Bosch over Erasmus. Met helaas, daar moeten we eerlijk in zijn, veel minder mensen dan we gewend zijn. Maar dat deed zeker niet af aan de inhoud van deze dag. De gehouden lezingen treft u aan op onze website.

Het was ten aan zien van onze activiteiten niet altijd positief wat we moesten meemaken het afgelopen jaar. Zo heeft Kerk in Actie besloten de steun aan ons project Seeds of Hope in te trekken. Zeer spijtig en wat ons betreft volkomen onnodig. U leest er hieronder meer over.

Landelijke dag 7 maart 2017

We zijn al druk bezig met de organisatie van de landelijke dag in 2017.

Deze zal gehouden worden op 7 maart in de **Bethlehemkerk te Arnhem – Presikhaaf**.

Thema: **“Tussen feiten en fabels – Israël in de media”**.

Het beeld van Israël zoals dat in de media wordt gegeven is bepaald niet positief te noemen. Het conflict met de Palestijnen wordt doorgaans versimpeld tot een conflict tussen bezetter en slachtoffer. De rol van de islam, een cruciale factor in de houding van de Arabische wereld t.o.v. Israël wordt zelden meegewogen. In plaats van verheldering van dit complexe conflict draagt deze eenzijdige berichtgeving alleen maar bij tot meer verwarring.

Voldoende reden om een aantal journalisten uit te nodigen die de mediawereld van binnenuit kennen ofwel kritisch volgen. Zij zullen veel voorkomende berichten kritisch analyseren en ons daarmee handvatten geven om feiten van fabels te kunnen onderscheiden.

Toegezegd hebben mevrouw Marijke Slager van W.A.A.R. (Werkgroep voor Accuratesse en Authenticiteit in Reportages), de heer Simon de Koning van Likoed en de heer Paul Damen, voormalig hoofdredacteur van het NIW. Mogelijk wordt daar nog een M.O. correspondent van één van de dagbladen aan toegevoegd.

Het programma zal duren van 11 – 15 uur.

Het uitgebreide programma zal nog volgen, maar noteert u deze datum vast.

Onderstaand artikel hebben we met toestemming van het NIW mogen overnemen. We zijn het NIW daar zeer dankbaar voor.

Het muterende virus door rabbi lord Jonathan Sacks

Inleiding: Op 27 september 2016 gaf voormalig opperrabbin van Groot-Brittannië, rabbi lord Jonathan Sacks een speech in het Europees parlement over de toekomst van de Joodse gemeenschappen in Europa. Het NIW vertaalde

Colofon

Leden Stuurgroep Platform

(alfabetische volgorde)

Dr. Dick van Arkel, Castricum
Ds. Marja van den Beld, Vught
Ds. Elly Hessel, Utrecht
Ds. Menno Leistra, Steenderen
Dhr. Rijk Roelofse, Doorn
Ds. Hans Vermeulen, Nieuw-Venep
Ds. Nini Vonk-Wartena, Culemborg
Drs. Kees de Vreugd, Nijkerkerveen

Contact

Appèl Kerk en Israël
Kinlozen 47
2152 XB Nieuw-Venep
Tel. 0252-672257
info@appelkerkenisrael.nl

Rek.nr. NL 98 INGB
0009553726

www.appelkerkenisrael.nl



De stichting Platform Appèl Kerk en Israël wordt door de Belastingdienst erkend als een Algemeen Nut Beogende Instelling.

die tekst voor u: 'Antizionisme is het antisemitisme van onze tijd.'

De haat die begint met Joden, eindigt nooit met Joden. Dat is wat we vandaag de dag goed moeten begrijpen. Het waren niet alleen de Joden die leden onder Hitler, het waren niet alleen de Joden die leden onder Stalin. Het zijn niet alleen de Joden die lijden onder IS of Al-Qaida of de islamitische Jihad. We maken een ernstige fout als we denken dat antisemitisme alleen Joden bedreigt. Het is vooral een bedreiging voor Europa en voor de vrijheden die er in de loop der eeuwen zijn bevochten.

Antisemitisme gaat niet over Joden. Het gaat over antisemieten. Het gaat over mensen die geen verantwoordelijkheid kunnen nemen voor hun eigen fouten en in plaats daarvan een ander de schuld geven. Historisch gezien: als je een christen was ten tijde van de kruistochten, of een Duitser na de Eerste Wereldoorlog, en je zag dat de wereld niet was geworden wat jij ervan verwachtte, gaf je de schuld aan de Joden. Dat is wat nu opnieuw gebeurt. Ik kan niet genoeg benadrukken hoe gevaarlijk dat is. Niet alleen voor Joden, maar voor eenieder die waarde hecht aan vrijheid, compassie en menselijkheid.

Symptoom

In een cultuur is de opkomst van antisemitisme het eerste symptoom van een ziekte, de eerste waarschuwing voor een algehele ineenstorting. Als Europa antisemitisme laat opbloeien, zal dat het begin van het einde van het werelddeel zijn. Wat ik in deze paar woorden wil analyseren is een vaag, ambigu fenomeen. Want wij moeten precies weten en begrijpen wat antisemitisme is, waarom het gebeurt, en in het bijzonder waarom antisemieten ervan overtuigd zijn dat ze geen antisemiet zijn.

Laat mij eerst antisemitisme definiëren. Joden niet leuk vinden, is geen antisemitisme. We hebben allemaal volken die we niet leuk vinden, dat is oké, dat is menselijk en dat is niet gevaarlijk. Ten tweede: kritiek leveren op Israël is geen antisemitisme. Ik sprak van de week een aantal kinderen in Groot-Brittannië en ze vroegen mij of kritiek leveren op Israël antisemitisme was. Ik antwoordde 'nee' en legde uit wat het verschil was. Ik vroeg ze: 'Denk jij dat jij het recht hebt om kritiek te leveren op de Britse regering?' Ze staken allemaal hun hand omhoog. Ik vroeg: 'Wie van jullie vindt dat Groot-Brittannië geen recht van bestaan heeft?' Geen enkel kind stak de vinger op. Nu weet je het verschil, zei ik, en ze begrepen het allemaal.

Antisemitisme betekent *dat je Joden het recht onthoudt om als groep te leven met dezelfde rechten als ieder ander*. Het heeft in verschillende tijdperken verschillende vormen aangenomen. In de Middeleeuwen werden Joden gehaat om hun religie. Eind 19e, begin 20e eeuw werden ze gehaat om hun 'ras'. Vandaag worden ze gehaat om hun natiestaat, Israël. Maar het principe blijft hetzelfde: het denkbeeld dat Joden geen recht hebben om te bestaan als vrije en gelijke mensen.

Tour de force

Als er één ding is dat mensen van mijn leeftijd niet hadden verwacht, dan was het dat antisemitisme in Europa de kop op zou steken terwijl er nog slachtoffers van de Holocaust in leven zijn. Dat lag niet in de verwachting want Europa heeft de grootste poging ooit in de geschiedenis ondernomen om het antisemitismevirus nooit meer de politiek te laten infecteren. Het was een tour de force, met antiracistische wetgeving, Holocausteducatie en interreligieuze dialoog. Maar ondanks alles is antisemitisme weer terug.

Op 27 januari 2000 kwamen vertegenwoordigers van 46 regeringen van over de hele wereld in Stockholm samen om een verklaring te ondertekenen over herdenken van de Holocaust en de aanhoudende strijd tegen antisemitisme, racisme en veroordelen. Toen kwam 9/11 en binnen een paar dagen overstroomden complottheorieën het internet met beweringen dat dit het werk van Israël was en van haar geheime dienst de Mossad.

In april 2002, tijdens Pesach, was ik met kennissen uit Parijs in Florence, toen hun zoon belde en zei: 'Mam, pap, het is tijd om Frankrijk te verlaten; het is hier niet meer veilig voor ons.'

In mei 2007, tijdens een privébijeenkomst hier in Brussel, ik geloof zelfs in dit gebouw, vertelde ik drie Europese leiders van toen: Angela Merkel, voorzitter van de European Council, José Manuel Barroso, voorzitter van de Europese Commissie, en Hans-Gert Pöttering, president van het Europese Parlement, dat de Joden van Europa zich begonnen af te vragen of hier nog wel een toekomst voor hen was.

Dat is meer dan negen jaar geleden. Sindsdien is de situatie verder verslechterd. Al in 2013, voor de ergste incidenten hier in Europa, kwam het Bureau van de Europese Unie voor de Grondrechten met informatie dat bijna een derde van de Europese Joden erover dacht om te emigreren vanwege antisemitisme. In Frankrijk was dat cijfer 46 procent en in Hongarije 48 procent.

Het zwijgen opgelegd

Laat me deze vraag stellen: of je nu Jood, christen of moslim bent: zou je in een land willen blijven waar je politiebescherming nodig hebt terwijl je bidt? Zou je in een land willen blijven waar je kinderen bewaking nodig hebben om veilig naar school te gaan? Waar, als je in het openbaar een symbool van je geloof draagt, je het risico loopt om beschimpt of aangevallen te worden? Waar je kinderen op de universiteit worden beledigd of geïntimideerd om een gebeurtenis in een ander deel van de wereld? En waar hen, als zij hun eigen kijk geven op die situatie, het zwijgen wordt opgelegd? Dit gebeurt in het Europa van vandaag. In elk Europees land, geen enkel uitgezonderd, zijn Joden bang voor hun toekomst en dat van hun kinderen. Als dit doorgaat, zullen Joden uit Europa blijven vertrekken, totdat het uiteindelijk 'Judenrein' is geworden.

Hoe kon dit gebeuren? Op de manier waarop virussen altijd het menselijke immuunsysteem aantasten: door te muteren. Het nieuwe antisemitisme verschilt op drie manieren van het oude. Ik heb er al een genoemd: ooit werden Joden gehaat om hun religie, toen om hun 'ras', nu om hun staat. De tweede reden is dat het epicentrum van het

oude antisemitisme Europa was. Vandaag de dag is dat het Midden-Oosten en *de manier waarop er wereldwijd kan worden gecommuniceerd door de nieuwe elektronische media*.

De derde reden is bijzonder verontrustend. Laat me dat uitleggen: het is gemakkelijk om te haten, maar heel moeilijk om haat en plein public te rechtvaardigen. De geschiedenis wijst uit dat mensen die zochten naar een excuus, dat zochten bij de hoogste toen geldende autoriteit binnen een cultuur. Tijdens de Middeleeuwen was dat religie, dus hadden we religieus anti-judaïsme. In Europa na de verlichting was het de wetenschap. Dus was *sociaal Darwinisme* en de zogenaamde 'wetenschappelijke rassenstudie' het fundament voor de nazi-ideologie. Vandaag geldt wereldwijd mensenrechten als grootste goed. Daarom wordt Israël, de enige volledig functionerende democratie in het Midden-Oosten met een vrije pers en onafhankelijk rechtssysteem, regelmatig beschuldigd van de vijf hoofdzonden tegen mensenrechten: racisme, apartheid, misdaden tegen de mensheid, etnische zuivering en poging tot genocide.

Het nieuwe antisemitisme is gemuteerd, zodat de antisemiet kan ontkennen dat hij of zij antisemiet is: 'Ik ben geen racist, ik heb geen probleem met Joden of jodendom, ik heb alleen een probleem met de Israëlische staat.' Maar in een wereld met 56 moslimstaten en 153 christelijke is er maar één Joodse staat, Israël, die qua oppervlak slechts 0,25 procent uitmaakt van het Midden-Oosten. Toch is Israël de enige van de 193 bij de VN aangesloten landen, dat in zijn bestaansrecht wordt bedreigd, met Iran en heel veel andere groepen die eropuit zijn om het te vernietigen.

Gerecycled

Antisemitisme betekent Joden het recht onthouden om als groep te leven met dezelfde rechten als ieder ander. De vorm die het vandaag de dag aanneemt is antizionisme. Natuurlijk zijn er verschillen tussen zionisme en judaïsme en tussen Joden en Israël's. Maar dit verschil bestaat niet voor de antisemieten. Het waren Joden, niet Israël's, die werden vermoord tijdens de terroristische aanslagen in Toulouse, Parijs, Brussel en Kopenhagen. Antizionisme *is* het antisemitisme van onze tijd.

In de Middeleeuwen werden Joden ervan beschuldigd bronnen te vergiftigen, de pest te verspreiden. Ze zouden christelijke kinderen vermoorden om hun bloed te gebruiken. In nazi-Duitsland werden ze ervan beschuldigd zowel het kapitalistische Amerika als het communistische Rusland te beheersen. Vandaag worden ze ervan beschuldigd zowel IS als Amerika te controleren. Alle oude mythes zijn gerecycled, van het bloedsprookje tot de 'Protocollen van de wijzen van Sion'. De cartoons die tegenwoordig schering en inslag zijn in het Midden-Oosten, zijn klonen van die uit 'Der Stürmer', een van de voornaamste bronnen van nazipropaganda tussen 1923 en 1945.

Het ultieme wapen van het nieuwe antisemitisme is verbluffend in zijn eenvoud. Het gaat zo: de Holocaust mag nooit meer gebeuren, maar Israël's zijn de nieuwe nazi's, de Palestijnen zijn de nieuwe Joden, en alle Joden zijn zionisten. Daarom zijn de echte antisemieten van deze tijd niemand anders dan de Joden zelf. En dit zijn geen denkbeelden in de marge. Ze zijn wijdverbreid binnen de moslimwereld, inclusief moslimgemeenschappen in Europa, en ze infecteren langzaam maar zeker uiterst links, uiterst rechts, academische kringen, vakbonden en zelfs sommige kerken.

Terwijl het zichzelf ontdaan heeft van het antisemitismevirus, wordt Europa opnieuw geïnfecteerd door delen van de wereld die nooit aan zelfonderzoek hebben gedaan zoals Europa dat deed na de verschrikkingen van de Holocaust. Hoe kan het dat zulke absurditeiten worden geloofd? Dit is een breed en gecompliceerd onderwerp, maar de eenvoudigste verklaring is dit: als er iets slechts gebeurt met een groep, kan de groep zich maar twee verschillende vragen stellen: 1) Wat hebben we verkeerd gedaan? Of 2) Wie heeft ons dit aangedaan? Het lot van de groep zal afhangen van welke vraag er gekozen wordt. Als de keus is: 'Wat hebben wij fout gedaan?' maakt de groep een start met de zelfkritiek die essentieel is voor een vrije maatschappij. Als de groep vraagt: 'Wie heeft ons dit aangedaan?' definieert ze zichzelf als slachtoffer. Dan zal er een zondebok gezocht worden als veroorzaker van alle problemen. Dat zijn klassiek de Joden.

Slachtofferschap

Antisemitisme is een vorm van cognitief falen en het komt op als groepen het gevoel krijgen dat ze hun wereld niet meer kunnen controleren. Het begon in de Middeleeuwen, toen christenen zagen hoe de islam ze had verslagen op plekken die ze als de hunne beschouwden, Jeruzalem in het bijzonder. Vanaf 1096 richtten de kruisvaarders eerst bloedbaden aan bij de Joodse gemeenschappen in Europa, voordat ze naar het Heilige Land trokken. Het kwam op in het Midden-Oosten van de jaren 20, toen het Ottomaanse Rijk instortte. Antisemitisme stak in Europa weer de kop op vanaf 1870, tijdens een periode van economische terugval en opkomend nationalisme. En het komt ook nu weer op, om dezelfde redenen: recessie, nationalisme en de consequenties die dat heeft voor immigranten en andere minderheden.

Antisemitisme komt op wanneer de politiek van de hoop plaatsmaakt voor de politiek van de angst, welke al snel plaatsmaakt voor de politiek van de haat. Als men complexe problemen wil reduceren tot eenvoudige. Als de wereld wordt verdeeld in zwart en wit, alle schuld bij de ene groep wordt gelegd en het slachtofferschap bij de andere. Als slechts één groep de schuld krijgt, tussen honderden andere schuldigen. Het argument is altijd hetzelfde: 'Wij zijn onschuldig: zij zijn schuldig. En als wij vrij willen zijn, moeten zij, de Joden of de staat Israël, worden vernietigd.' Op deze manier beginnen de grootste misdaden.

Europa is in de kern niet antisemitisch. Maar het staat wel toe dat antisemitisme via de nieuwe elektronische media binnenkomt. Het heeft geweigerd te erkennen dat het nieuwe antisemitisme anders is dan het oude. We zijn niet terug in de jaren 30. Maar we komen wel in de buurt van 1879, toen Wilhelm Marr zijn Liga van Antisemieten in Duitsland oprichtte; in de buurt van 1886, toen Edouard Drumont 'La France juive' publiceerde; en van 1897, toen Karl Lueger burgemeester van Wenen werd. Dit zijn essentiële momenten geweest in de verspreiding van

antisemitisme; we hoeven alleen maar wat toen over Joden werd gezegd, te vergelijken met wat nu over de Joodse staat wordt gezegd.

Europa's ziel

De geschiedenis van de Joden in Europa is niet altijd gelukkig geweest. De manier waarop Europa Joden heeft behandeld, heeft ons vocabulaire 'verrijkt': gedwongen bekering, inquisitie, verbanning, autodafe, getto, pogrom en Holocaust. Woorden geschreven met Joodse tranen en Joods bloed. Maar ondanks alles hielden Joden van Europa en droegen ze als wetenschappers, schrijvers, academici, musici en ontwikkelaars van de moderne geest, bij aan haar ontwikkeling

Als Europa opnieuw deze weg kiest, zal dit het verhaal zijn dat in de toekomst zal worden verteld: eerst kwamen ze voor de Joden. Toen voor de christenen. Toen voor de homoseksuelen. Toen voor de atheïsten. Tot er niets meer over was van Europa's ziel dan een verre, verwaterende herinnering.

Ik heb nu geprobeerd een stem te geven aan degenen zonder stem. Ik heb gesproken uit naam van de vermoorde Roma, Sinti, homoseksuelen, dissidenten, mensen met een geestelijke of lichamelijke handicap, en anderhalf miljoen Joodse kinderen die werden vermoord vanwege de religie van hun grootouders. Uit hun naam, zeg ik u: u weet waar die weg eindigt. Ga die kant niet meer op.

U bent de leiders van Europa. De toekomst ligt in uw handen. Als u niets doet, zullen Joden vertrekken, de Europese vrijheid zal verdwijnen en er zal een morele schandvlek op Europa liggen die zelfs de eeuwigheid niet zal kunnen uitwissen.

Stop het nu, nu het nog kan.

Enkele centrale zinnen:

'Antisemitisme gaat niet over Joden. Het gaat over antisemieten'

'In een cultuur is de opkomst van antisemitisme het eerste symptoom van een ziekte, de eerste waarschuwing voor een algehele ineenstorting'

'Het nieuwe antisemitisme is gemuteerd, zodat de antisemiet kan ontkennen dat hij of zij antisemiet is'.

Europa wordt geïnfecteerd door delen van de wereld die nooit aan zelfonderzoek hebben gedaan

Terugblik studiedag 22 november "Erasmus was geen humanist?!"

Helaas was de opkomst minder groot dan dit actuele onderwerp verdient. Uit het feit dat de benaderde sprekers uit humanistische hoek voor de eer bedankten, blijkt dat humanisten het kennelijk al even moeilijk vinden om de Jodenhaat van hun grote voorman te erkennen als christenen. Zie de zeer recente verklaring door de PKN om voor het Lutherjaar afstand te nemen van Luthers Jodenhaat en de jarenlange discussies die daaraan vooraf gingen.

Ondanks dat kijken we terug op een zeer geslaagde studiedag. Dat had vooral te maken met het hoge niveau van de inleidingen. Wat voor de meeste mensen geldt, gold ook voor het merendeel van de aanwezigen: "nooit geweten



dat ook Erasmus, de gevierde humanist, in zijn brieven blijkt geeft van onvervalste Jodenhaat".

Aanleiding voor deze studiedag in het Erasmusjaar was het essay van prof. Hans Jansen, door hemzelf op de dag ingeleid, waarin aan de hand van vele citaten duidelijk wordt waarom Erasmus doodsbang was voor de ongekende populariteit van de Hebreeuwse literatuur. Hij vreesde dat het gedachtegoed van het Jodendom de christelijke verlossingsboodschap zou ondermijnen. Zijn felle aanvallen gooiden in de tijd van de inquisitie letterlijk olie op het vuur: boekverbrandingen en mensen naar de brandstapel.

Vrijdenker dr.ir. Fred Neerhoff durfde wel de handschoen op te pakken om het humanisme van de katholieke Erasmus te testen op zijn ware humane karakter. Bovendien maakte hij een scherpe analyse van de onkritische wijze waarop huidige humanisten zich op Erasmus' gedachtegoed beroepen. Daarop aansluitend liet rabbijn Tzvi Marx in een helder betoog het verschil zien tussen het katholieke humanisme van Erasmus, dat andersdenkenden uitsluit, en de Joodse invulling van humaniteit die uitgaat van de menselijke verantwoordelijkheid voor (mede)mens, plant, dier en ook immateriële zaken.

Aan de hand van stellingen werd er in de middag in kleine groepjes stevig van gedachten gewisseld. Een Joodse deelnemer die opzag tegen het Lutherjaar voelde zich getroost bij de gedachte dat er in de kerk inmiddels ruimte was voor kritiek op voormannen als Erasmus en Luther.

Alle aanwezigen werden verrast met een gratis exemplaar van het essay uit handen van Hans Jansen.

Project Seeds of Hope

Kerk in Actie heeft besloten om de steun aan het project Seeds of Hope (actief in Jeruzalem en de Palestijnse gebieden) stop te zetten. De reden die opgegeven wordt is vooral van formele aard: het betrof een pilot voor een jaar, wat nog met een jaar verlengd is. Het Appèl heeft zijn teleurstelling over de gang van zaken uitgesproken tegenover Kerk in Actie vanwege de symboolfunctie die het project heeft: steun aan een Palestijns project dat niet op gespannen voet staat met de beleden onopgeefbare verbondenheid met Israël, of politiek geformuleerd, dat het bestaansrecht van Israël als Joodse staat erkent.

De actie voor Seeds of Hope heeft het afgelopen jaar €12.000,- opgebracht. Daar zijn we bijzonder dankbaar voor. Als Appèl beraden we ons nog op een vervolg. Wij hopen u daar in de volgende Nieuwsbrief over te kunnen berichten.

Giften

In de periode 1 juni t/m 31 december 2016 ontvingen we de volgende giften: K €20; E €75; K €50; W-R €45; N €50; W-R €45. **Totaal: €285.**

Alle gevers heel hartelijk dank. Uw giften zijn voor ons werk onmisbaar. Het is allemaal vrijwilligerswerk, maar er worden natuurlijk kosten gemaakt. Helpt u s.v.p. mee om het werk van het Platform te kunnen voortzetten. Uw giften kunnen worden gestort op het rekeningnummer **NL 98 INGB 0009553726** t.n.v. Appèl Kerk&Israël in Nieuw-Vennep met vermelding: **Gift**. De giften zijn aftrekbaar voor de IB!!